

Humanas Barnbarometer 2013



Humana

Inledning

Barnets bästa ska vara utgångspunkten i allt myndighetsutövande i Sverige. Barnens behov, inte verksamhetens, ska stå i centrum när kommunerna utreder, beviljar, genomför eller utvärderar insatser inom socialförvaltningarnas verksamhetsområde.

De politiska intentionerna kring barnens bästa är glasklara, men ändå kommer med jämna mellanrum rapporter om att politiska målsättningar inte uppfylls i den faktiska verksamheten. Särskilt allvariga blir bristerna när de förekommer i relationen till barn i särskilt utsatta situationer.

Vi som dagligen möter och arbetar med barn i utsatta situationer ser också hur samhället inte förmår att leva upp till de krav som dessa barn har rätt att ställa på landets myndigheter och kommuner. Våra ca 600 medarbetare som omfattar allt från behandlingsassistenter till psykologer och de nästan 500 barn som årligen omfattas av vår verksamhet, möter de direkta konsekvenserna av brister i samhällets åtaganden gentemot dessa barn.

Ett stort ansvar för samhällets stöd till och arbete med barn i utsatta situationer ligger på kommunernas socialförvaltningar. För att ta reda på mer kring hur kommunerna arbetar och var styrkor respektive svagheter finns idag har vi från Humana Individ och Familj, med expertstöd från Rädda Barnens Ungdomsförbund, genomfört en enkätbaserad granskning av kommunernas socialförvaltningar. Enkäten har mynnat ut i denna rapport, Humanas Barnbarometer 2013.

Vi hoppas att granskningen dels bidrar till att skapa debatt kring hur vi i samhället möter och arbetar med barn i utsatta situationer, dels utgör en grund för kommuner att dra lärdom av varandras erfarenheter och arbetsmetoder. Det finns många utmaningar och brister, men det finns också många positiva exempel på kommuner som gjort tydliga insatser för att bättre stödja barn i behov av hjälp.

Vi vill tillsammans med landets kommuner fortsätta att sträva efter ett samhälle där alla människor har rätt till ett bra liv och där det finns en plats för alla barn.

Claus Forum, chef Humana Individ och Familj

Annica Lang, chefspsykolog Humana Individ och Familj

Humana är Sveriges största företag inom personlig assistans. Humana har även verksamheter som består av LSS-boenden, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt skola för elever med funktionsnedsättning. Vi är 9000 medarbetare över hela landet som arbetar efter samma vision. Alla har rätt till ett bra liv. Läs mer på www.humana.se

Innehåll

Inledning.....	2
1. Sammanfattning.....	4
2. Metod.....	5
3. Resultatredovisning.....	6
3.1 Tre av tio saknar kompetensutveckling inom området barn med trauma.....	6
3.2 Hälften har en personalomsättning på elva procent eller mer.....	7
3.3 Drygt hälften genomför inte alltid barnutredning när vårdnadshavare utreds.....	8
3.4 Barnutredningar drar ut på tiden.....	9
3.5 Var tredje genomför inte en barnutredning när det förekommer våld i nära relationer.....	10
3.6 I drygt åtta av tio kommuner har barnen kontakter med två eller fler socialsekreterare.....	11
3.7 I tre av fyra kommuner går det längre tid än en månad mellan direktkontakt mellan socialsekreterare och barn.....	12
3.8 Nio av tio har samtalat med barn utan vårdnadshavares närvaro.....	13
3.9 De flesta har tillvägagångsätt för att tillgodose barnens rätt till information.....	14
3.10 Nio av tio kommuner har avbrutit placeringar före planerat avslut.....	15
3.11 Fyra av tio genomför sällan eller aldrig utvärderingar av insatser.....	16
3.12 Tre av tio dokumenterar alltid barnens synpunkter vid utvärderingar.....	17
3.13 Kommunerna flitiga på informationsarbete.....	18
4. Fem förslag till åtgärder.....	19

1. Sammanfattning

Till grund för Humanas Barnbarometer 2013 ligger en enkät som skickats landets 290 kommuner. 161 kommuner valde att delta genom att svara på en eller flera frågor. Frågorna har utformats av experter från Humana Individ och Familj och från Rädda Barnens Ungdomsförbund.

Undersökningen visar att inom de områden som granskats så finns såväl positiva som mindre positiva, eller direkt alarmerande resultat.

Bland ljuspunkterna kan nämnas att en stor andel av de granskade kommunerna, åtta av tio, uppger att de har särskilda tillvägagångssätt för att tillgodose barnets rätt till information och att framföra sina synpunkter. Vi ser även att många kommuner uppger att de fört samtal med barn utan föräldrars närvaro. När frågan formulerades hade vi farhågor att få kommuner nyttjar denna möjlighet, något som är viktigt när barn till exempel riskerar fara illa i hemmet. Vår farhåga visade sig vara felaktig och det är vi glada över.

Till de mer nedslående resultaten hör att kommunerna i mycket stor utsträckning misslyckas med att genomföra barnutredningar inom ramen för de fyra månader som lagstiftningen anger. Över en femtedel av de granskade kommunerna uppger att det skett över tio gånger under det senaste året. Andra bekymrande resultat handlar om hög personalomsättning bland socialsekreterare, att många kommuner sällan eller aldrig utvärderar insatser för barn i utsatta situationer och att många kommuner inte fångar in barnens egna åsikter.

Humanas Barnbarometer 2013 beskriver utmaningar och möjligheter, i slutändan är det upp till förtroendevalda och tjänstemän i landets kommuner att avgöra vilket agerande som krävs. Vi vill bidra med förslag utifrån resultaten i denna studie och utifrån vår omfattande erfarenhet av att arbeta med barn i utsatta situationer. Satsningar på att minska personalomsättningen, bättre samverkan mellan myndigheter och mer utvecklade rutiner för att utvärdera och fånga in barns synpunkter är några av de åtgärder som beskrivs närmare i denna rapport och som vi tror kan ge positiv effekt.

2. Metod

Humanas Barnbarometer 2013 bygger på en enkät till landets 290 kommuner som skickades ut i maj 2013. Frågorna arbetades fram av en projektgrupp bestående av experter från Humana Individ och Familj och Rädda Barnens Ungdomsförbund. I gruppen deltog även Agenda PR som genomförde undersökningen.

Webbenkäten skickades till kommunernas socialförvaltningar och adresserades till socialchef/förvaltningschef eller motsvarande. Enkäten skickades via mejl 30/5. Den 18/6 och den 24/6 skickades påminnelser ut till alla respondenter som ännu inte svarat. Den 29/6 stängdes enkäten.

161 kommuner har besvarat hela eller delar av enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 56 procent. Några specifika gemensamma nämnare mellan de kommuner som inte svarat på enkäten har inte kunnat identifieras och både stora och små kommuner har deltagit.

Barnbarometern innehåller frågor om vilka riktlinjer och metoder för styrning kommunens socialförvaltning använder sig av. Till exempel om en viss form av styrande dokument finns upprättade, men även frågor kring faktiskt utfall och hur ofta utvärderingar görs.

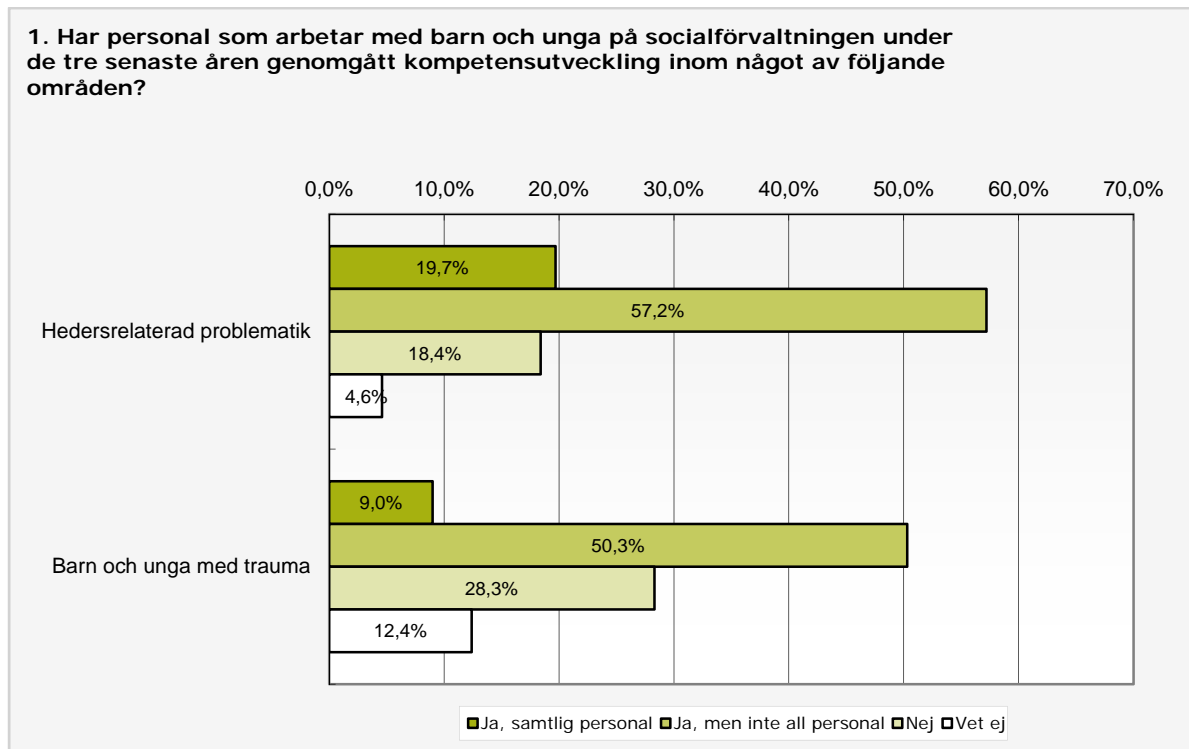
En granskning på plats i kommunerna där varje enskilt område kontrolleras och där medarbetare och brukare får komma till tals och där fler förvaltningar ingår skulle kunna ge en delvis annorlunda eller kompletterande bild. Då ett stort antal kommuner ändå svarat i studien och då respondenterna svarat på frågor utifrån faktiska omständigheter och inte åsikter, så bör resultaten trots studiens avgränsning utgöra ett bra underlag för diskussion om kommunernas arbete med barn i utsatta situationer.

3. Resultatredovisning

3.1 Tre av tio saknar kompetensutveckling inom området barn med trauma

På frågan om personal som arbetar med barn och unga vid socialförvaltningen genomgått kompetensutveckling inom områdena hedersrelaterad problematik eller barn och unga med trauma så märks att ganska många kommuner satsar på kompetensutveckling för alla eller för delar av personalen.

Samtidigt syns att det fortfarande finns en stor andel av kommunerna där personalen inte alls genomgått kompetensutveckling inom dessa områden. Nästan tre av tio, 28,3 procent, av de granskade kommunerna uppger att personalen inte kompetensutvecklats kring barn och unga med trauma.



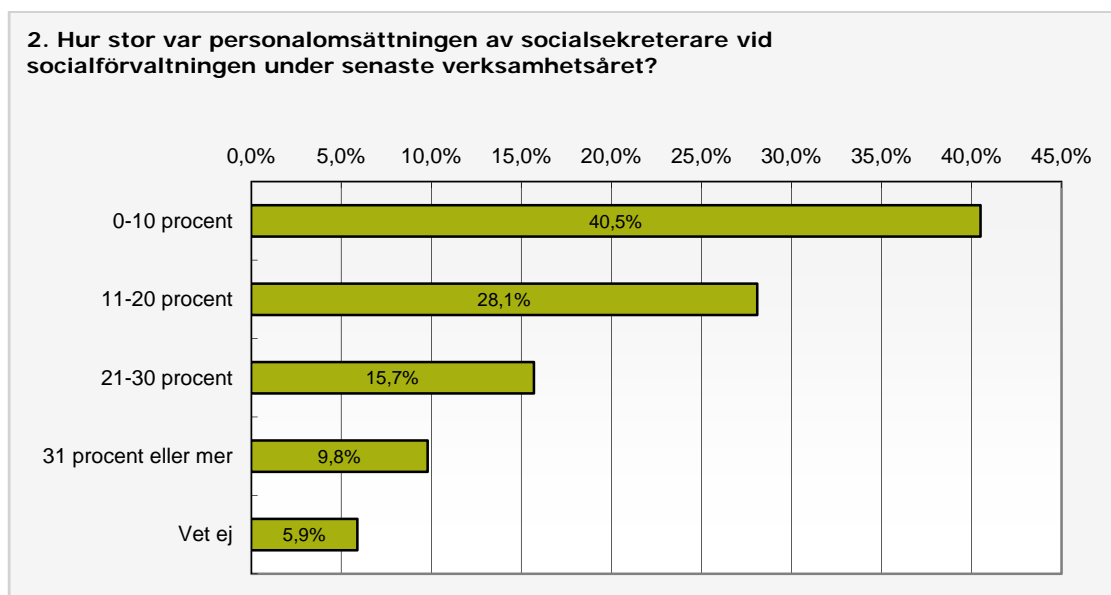
	Ja, samtlig personal	Ja, men inte all personal	Nej	Vet ej	Svarande
Hedersrelaterad problematik	19,7% Svarande 30	57,2% Svarande 87	18,4% Svarande 28	4,6% Svarande 7	152
Barn och unga med trauma	9% Svarande 13	50,3% Svarande 73	28,3% Svarande 41	12,4% Svarande 18	145

3.2 Hälften har en personalomsättning på elva procent eller mer

På frågan om personalomsättningen av socialsekreterare vid socialförvaltningen under senaste verksamhetsåret uppger de undersökta kommunerna en oroväckande hög omsättning. Vad som kan anses vara en normal personalomsättning varierar något beroende på vem som tillfrågas men siffran tio procent återkommer ofta. Ett annat jämförelsemått kan vara personalomsättningen bland statligt anställda, som under 2012 låg på elva procent enligt Arbetsgivarverket.

Personalomsättningen bland socialsekreterare är dock betydligt högre än dessa jämförelsemått. Över hälften av de granskade kommunerna, 53,6 procent, har svarat i spannet från 11 procent till 31 procent eller mer. Hela 9,8 procent av de granskade kommunerna uppger en personalomsättning i den högsta kategorin, 31 procent eller mer.

Ett exempel på hur personalomsättning kan ha ett samband med andra utmaningar märks i form av att bland de granskade kommunerna med hög personalomsättning så är det mer vanligt förekommande att det går lång tid, mer än en månad, mellan tillfällena då socialsekreterare haft kontakt med barn och unga som placerats vid familjehem eller HVB-hem (Hem för vård och boende).



	Procent	Antal
0-10 procent	40,5%	62
11-20 procent	28,1%	43
21-30 procent	15,7%	24
31 procent eller mer	9,8%	15
Vet ej	5,9%	9
Svarande		153

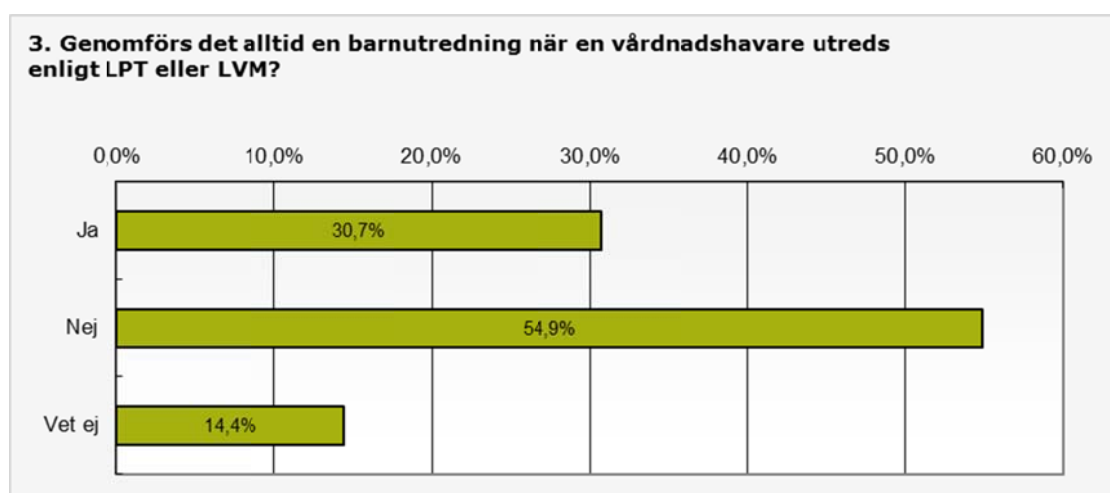
3.3 Drygt hälften genomför inte alltid barnutredning när vårdnadshavare utreds

På frågan om det alltid genomförs en barnutredning när en vårdnadshavare utreds enligt Lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT, eller Lagen om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, uppger över hälften av kommunerna att det inte alltid genomförs utredning.

Detta är den fråga i studien där flest kommuner valt att motivera sitt svar. En genomgående respons från de kommuner som svarat *Nej* på frågan är att det i fallet LPT inte kommer till kommunens kännedom om en vårdnadshavare är aktuell för sådan utredning. Det pekar på behovet av att göra ytterligare satsningar för ökad samverkan för att kommunerna ska få kännedom om de fall där vårdnadshavarens livssituation kan behöva innebära att barnens situation också utreds.

Andra kommuner uppger att det inte alltid inleds en utredning men att det görs en förhandsbedömning om huruvida en utredning behövs eller inte.

Resultaten bör således inte nödvändigtvis tolkas som en brist i just kommunernas arbete, men det är en brist i samhället om det är så att barn som kan behöva uppmärksamhet från kommunernas socialtjänst inte får den uppmärksamheten.



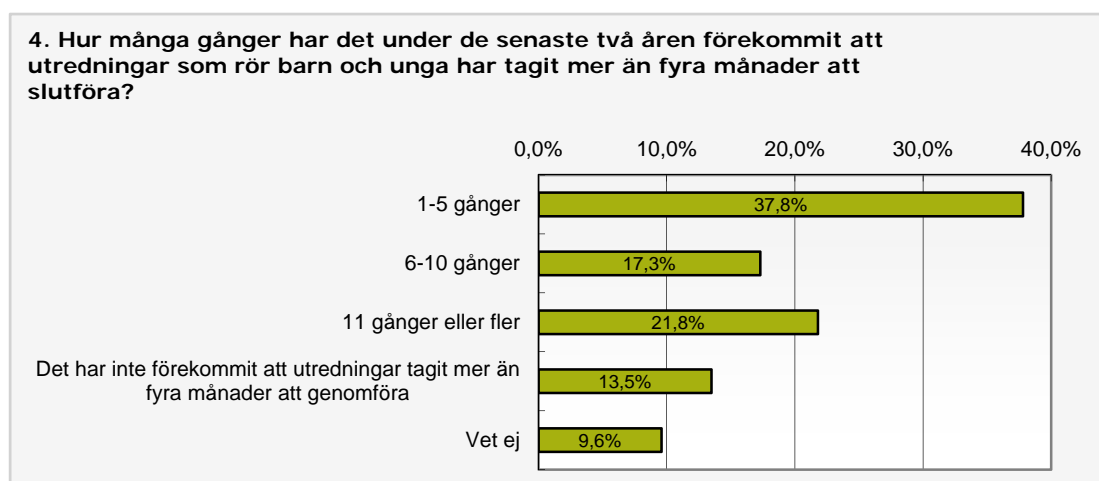
	Procent	Antal
Ja	30,7%	47
Nej	54,9%	84
Vet ej	14,4%	22
Svarande		153

3.4 Barnutredningar drar ut på tiden

På frågan om hur många gånger det under de senaste två åren förekommit att utredningar som rör barn och unga har tagit mer än fyra månader att slutföra svarar kommunerna att det är mycket vanligt. Socialtjänstlagen anger att utredning som berör barn ska bedrivas skyndsamt och vara slutförd senast inom fyra månader. Även om lagen medger att undantag kan beviljas av kommunens socialnämnd vid särskilda skäl så är det anmärkningsvärt att tre av fyra granskade kommuner uppger att det förekommit att fyramånadersgränsen passerats.

Den vanligaste orsaken som de svarande kommunerna uppger handlar om att socialtjänsten tvingats vänta på underlag från andra instanser, exempelvis barn- och ungdomspsykiatri, polis, läkare. Även svårigheter att samverka med föräldrar och hög personalomsättning anges som orsaker.

Oavsett ovanstående förklaringar kring den mycket frekventa förekomsten av utredningar som drar ut på tiden så går det ut över barnet och barnets bästa. Även i detta fall verkar bristande samverkan med utomstående instanser vara en viktig orsak. Den frågan har diskuterats under en lång tid i olika sammanhang men uppenbart kvarstår brister som kommer från bristande samverkan.



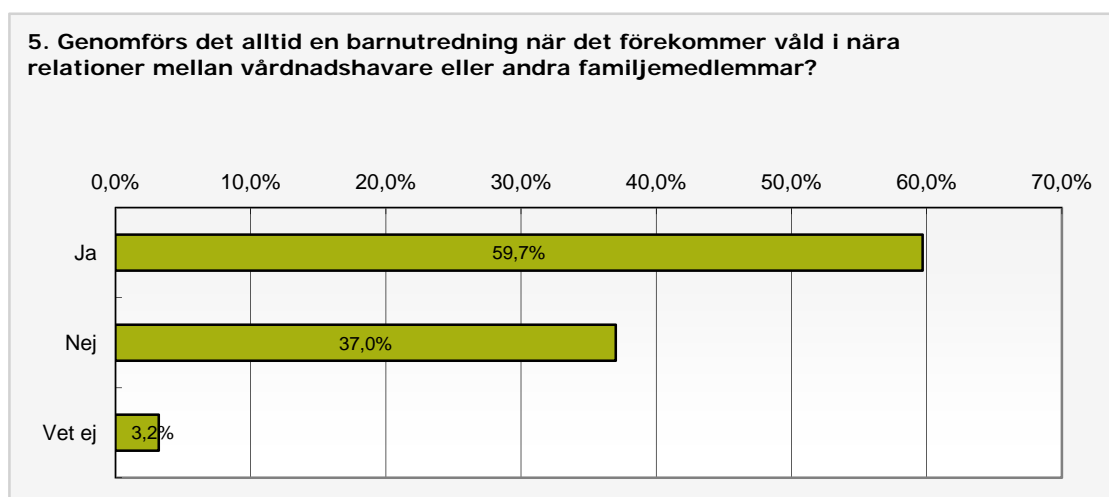
	Procent	Antal
1-5 gånger	37,8%	59
6-10 gånger	17,3%	27
11 gånger eller fler	21,8%	34
Det har inte förekommit att utredningar tagit mer än fyra månader att genomföra	13,5%	21
Vet ej	9,6%	15
	Svarande	156

3.5 Var tredje genomför inte en barnutredning när det förekommer våld i nära relationer

På frågan om det alltid genomförs en barnutredning när det förekommer våld i nära relationer mellan vårdnadshavare eller andra familjemedlemmar svarar fler än var tredje, 37 procent, av de granskade kommunerna att så inte är fallet.

Resultaten är möjligtvis inte fullt så alarmerande som de vid en första anblick antyder, många av kommuner som har svarat nej har samtidigt svarat att det alltid genomförs en barnutredning. Men ett antal kommuner som svarat nej har inte angivit det som en anledning.

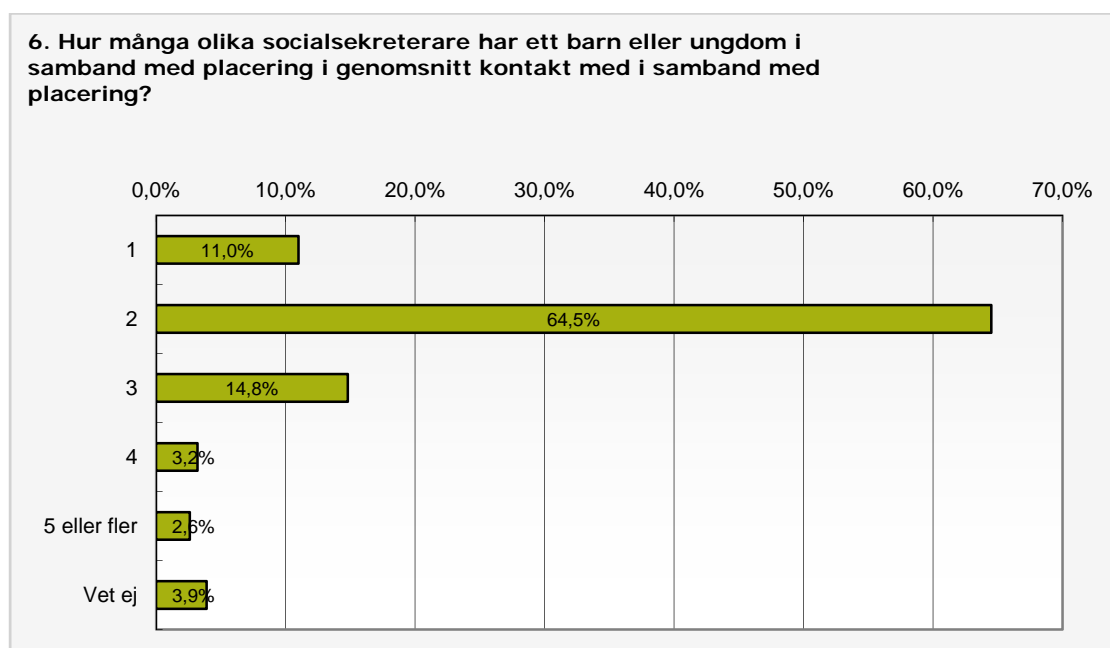
När det förekommer våld i nära relationer eller i ett hem där det finns barn så bör barnet alltid betraktas som ett våldsoffer. Även om det inte utsatts för direkt våld kan våld mellan närstående innebära ett mycket stort trauma för barn. Ett minimum bör vara att alla kommuner åtminstone gör en förhandsbedömning om huruvida en barnutredning bör genomföras eller inte i de fall det förekommer våld i nära relationer mellan vårdnadshavare eller andra familjemedlemmar.



	Procent	Antal
Ja	59,7%	92
Nej	37%	57
Vet ej	3,2%	5
Svarande		154

3.6 I drygt åtta av tio kommuner har barnen kontakter med två eller fler socialsekreterare

På frågan om hur många olika socialsekreterare ett barn eller ungdom i genomsnitt har kontakt med i samband med placering svarar merparten, 75,5 procent, av de svarande kommunerna att det är en eller två olika socialsekreterare. Det kan självfallet finnas relevanta anledningar till att ett barn har fler kontakter än så, till exempel att barnen själv har bett om att få byta kontaktperson. Men de kommuner som uppger att ett barn i genomsnitt har fyra, fem eller ännu fler kontakter bör vara vaksamma på om det är för barnets bästa att ha kontakt med så många olika socialsekreterare, eller om det är ett tecken på någon brist i kommunens organisation.



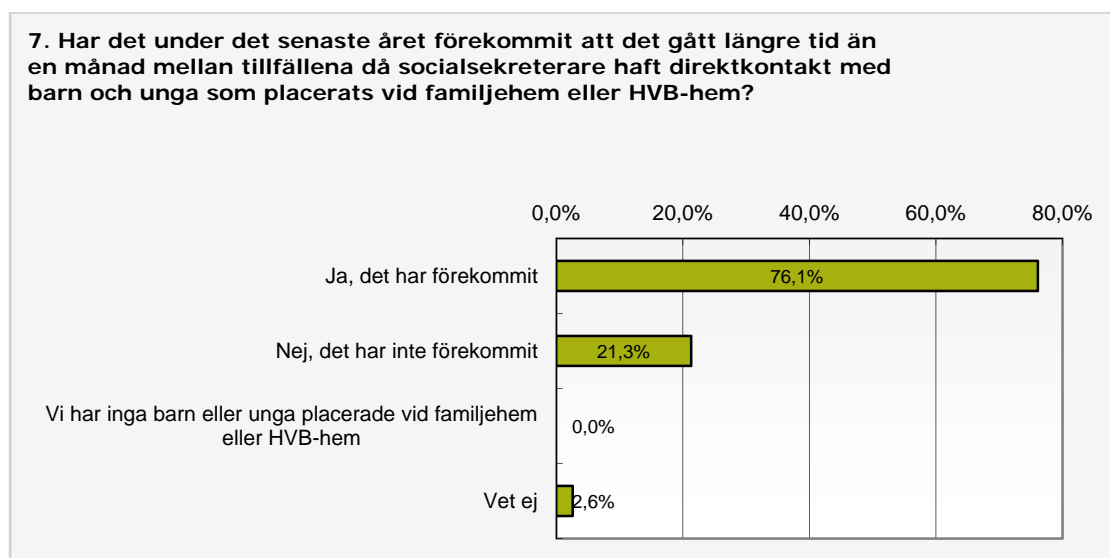
	Procent	Antal
1	11%	17
2	64,5%	100
3	14,8%	23
4	3,2%	5
5 eller fler	2,6%	4
Vet ej	3,9%	6
Svarande		155

3.7 I tre av fyra kommuner går det längre tid än en månad mellan direktkontakt mellan socialsekreterare och barn

På frågan om det under det senaste året förekommit att det gått längre tid än en månad mellan tillfällena då socialsekreterare haft direktkontakt med barn och unga som placerats vid familjehem eller HVB-hem svarar tre av fyra, 76,1 procent, av de svarande kommunerna att så är fallet.

Några kommuner har i en öppen kommentarsmöjlighet framhåvt att det ibland är på barnets begäran som kontakt sker glesare än varje månad. Även anledningen till och utformningen av placeringen kan vara skäl till att kontakt ibland sker glesare än med en månads intervall. Några kommuner menar också att det är tätare kontakter i början av en placering.

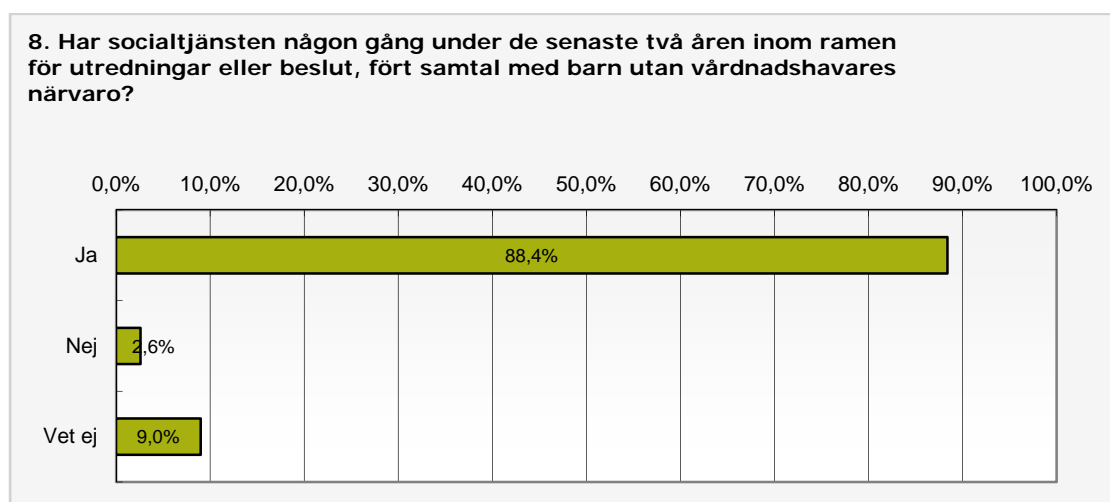
Även med dessa reservationer i beaktande, som pekar på att resultaten ska tolkas med viss försiktighet, är det en väldigt stor andel kommuner som uppger att det gått lång tid mellan tillfällena för direktkontakt med barn i placeringar. Det är viktigt att det i de fall kontakter sker mindre frekvent görs som ett aktivt val för barnets bästa.



	Procent	Antal
Ja, det har förekommit	76,1%	118
Nej, det har inte förekommit	21,3%	33
Vi har inga barn eller unga placerade vid familjehem eller HVB-hem	0%	0
Vet ej	2,6%	4
Svarande		155

3.8 Nio av tio har samtalat med barn utan vårdnadshavares närvaro

På frågan om kommunen under de senaste två åren inom ramen för utredningar eller beslut fört samtal med barn utan vårdnadshavares närvaro svarar nästan nio av tio, 88,4 procent, av de granskade kommunerna att så är fallet. Detta kan tolkas som något positivt. En farhåga när frågan formulerades var att många kommuner inte genomför samtal med barn utan vårdnadshavares närvaro, och att det då kan bli svårt att höra barnets synpunkter på situationen i sin hemmamiljö. Det finns vägledningar kring hur samtal med barn utan vårdnadshavares närvaro ska gå till och det är positivt att kommunerna nyttjar denna möjlighet när så behövs.

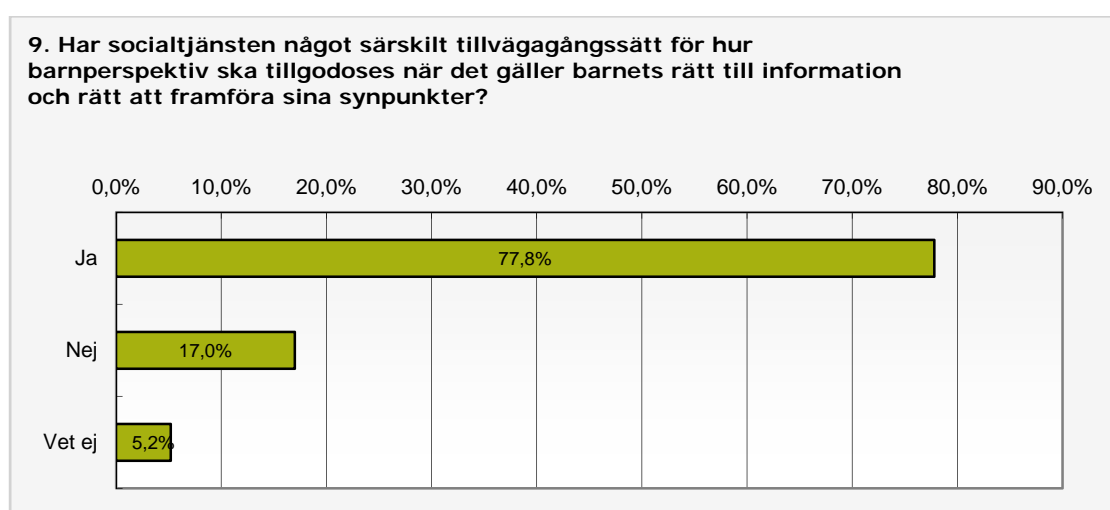


	Procent	Antal
Ja	88,4%	137
Nej	2,6%	4
Vet ej	9%	14
	Svarande	155

3.9 De flesta har tillvägagångssätt för att tillgodose barnens rätt till information

På frågan om socialtjänsten har något särskilt tillvägagångssätt för hur barnperspektiv ska tillgodoses när det gäller rätt till information och rätt att framföra sina synpunkter uppger merparten av kommunerna, 77,8 procent, att sådant tillvägagångssätt finns. De flesta kommunerna uppger att de arbetar enligt BBIC och syftar sannolikt på Socialstyrelsens modell Barnets Bästa i Centrum. En del kommuner uppger även att de har lokala riktlinjer för hur detta ska ske.

De 26 kommuner som i granskningen uppger att de inte har något särskilt tillvägagångssätt bör se över hur de säkerställer barnets rätt till information och att framföra sina synpunkter.



	Procent	Antal
Ja	77,8%	119
Nej	17%	26
Vet ej	5,2%	8
Svarande		153

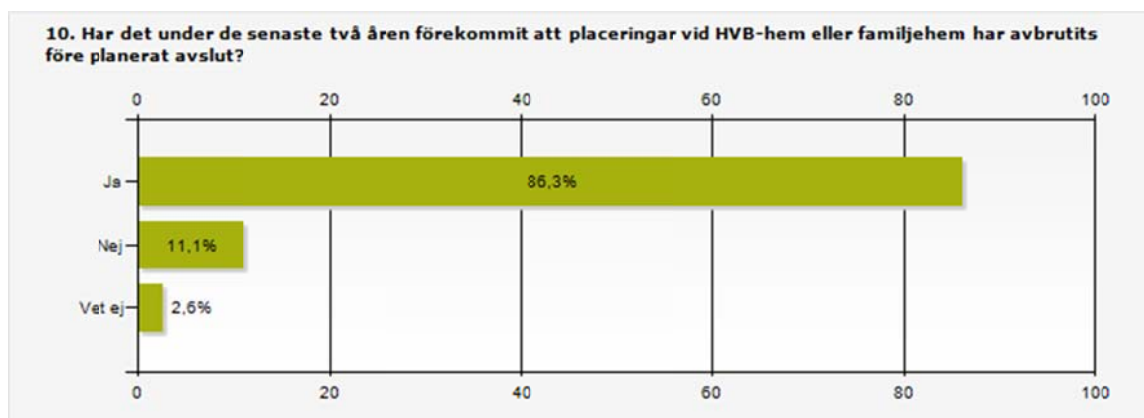
3.10 Nio av tio kommuner har avbrutit placeringar före planerat avslut

På frågan om det under de senaste två åren förekommit att placeringar vid HVB-hem eller familjehem har avbrutits före planerat avslut är det en mycket stor andel av de svarande kommunerna, 86,3 procent, som uppger att så är fallet.

Resultatet visar bara om det skett eller inte, inte hur ofta det skett. Motiven kommunerna uppger är varierande. Några anger att det är barnen/ungdomarna som avvikit från placeringen. Andra uppger att placeringen avslutats för att den inte längre var behövlig eller att den enskilde inte längre vill ta emot vård och att tvingande lagstiftning inte är aktuell. Några uppger även att placeringen inte fungerat av olika anledningar.

Det kan självfallet finnas fall där man först efter placeringen upptäcker att barnen skulle må bättre av annan insats eller placering. Men som initiativtagare till den här rapporten noterar Humana Individ och Familj samtidigt att budgetskäl inte uppges som motiv av en enda kommun. Denna rapport bevisar således inte något sådant. Men Humanas erfarenhet pekar på att det många gånger inte är ett beslut utifrån barnets bästa som ligger bakom den avbrutna placeringen, utan att kommunens ekonomi påverkar beslutet.

Oavsett bakgrund till de avbrutna placeringarna bör en avbruten placering i de flesta fall ses som ett misslyckande. Om placeringar sker och det senare visar sig inte fungera eller vara till barnets bästa så kan utredningen som ligger till grund för placeringen brustit.

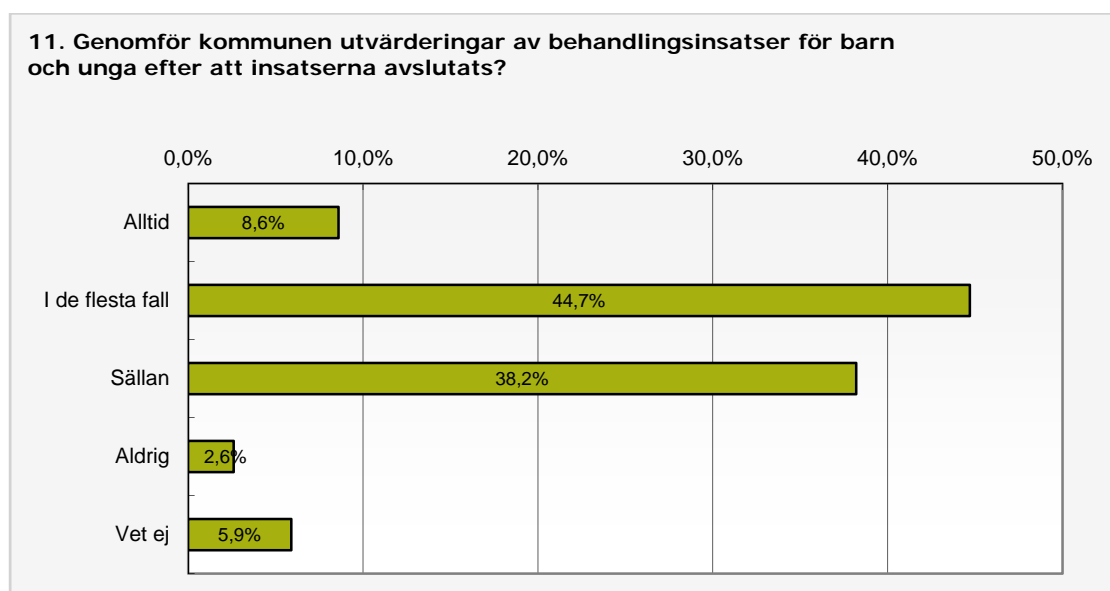


	Procent	Antal
Ja	86,3%	132
Nej	11,1%	17
Vet ej	2,6%	4
Svarande		153

3.11 Fyra av tio genomför sällan eller aldrig utvärderingar av insatser

På frågan om kommunen genomför utvärderingar av behandlingsinsatser för barn och unga visar de granskade kommunernas svar att det är väldigt få, 8,6 procent, som har som rutin att alltid utvärdera. Ett stort antal, 44,7 procent, uppger att de utvärderar i de flesta fall medan nästan fyra av tio sällan gör det. Fyra kommuner uppger att de aldrig utvärderar behandlingsinsatser för barn och unga efter att insatserna avslutats.

Utän utvärderingar av insatsen och dess utfall blir det svårt att utveckla verksamhet inom socialtjänster och hos de utförare som arbetar på socialtjänsternas uppdrag. Vi som privata anordnare av insatser för barn och unga kan många gånger bli bättre på att genomföra utvärderingar som kommer kommunerna till känna men det kräver också att kommunerna i större utsträckning efterfrågar detta eller tar initiativ till det på egen hand.



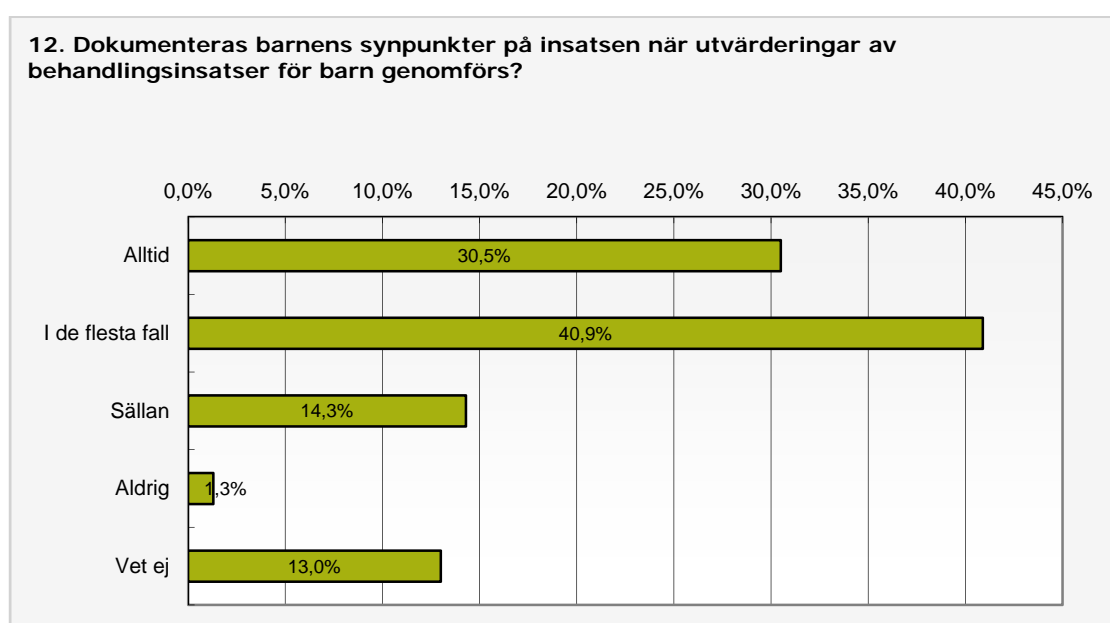
	Procent	Antal
Alltid	8,6%	13
I de flesta fall	44,7%	68
Sällan	38,2%	58
Aldrig	2,6%	4
Vet ej	5,9%	9
Svarande		152

3.12 Tre av tio dokumenterar alltid barnens synpunkter vid utvärderingar

På frågan om barnens synpunkter på insatsen dokumenteras när utvärderingar av behandlingsinsatser för barn genomförs svarar merparten av kommunerna 71,4 procent, att så alltid sker eller att så sker i de flesta fall.

När frågan tolkas bör det beaktas att vissa av kommunerna som har ett positivt svar på denna fråga, till exempel genom att svara att barnens synpunkter alltid dokumenteras, samtidigt svarat på föregående fråga att utvärderingar sällan sker.

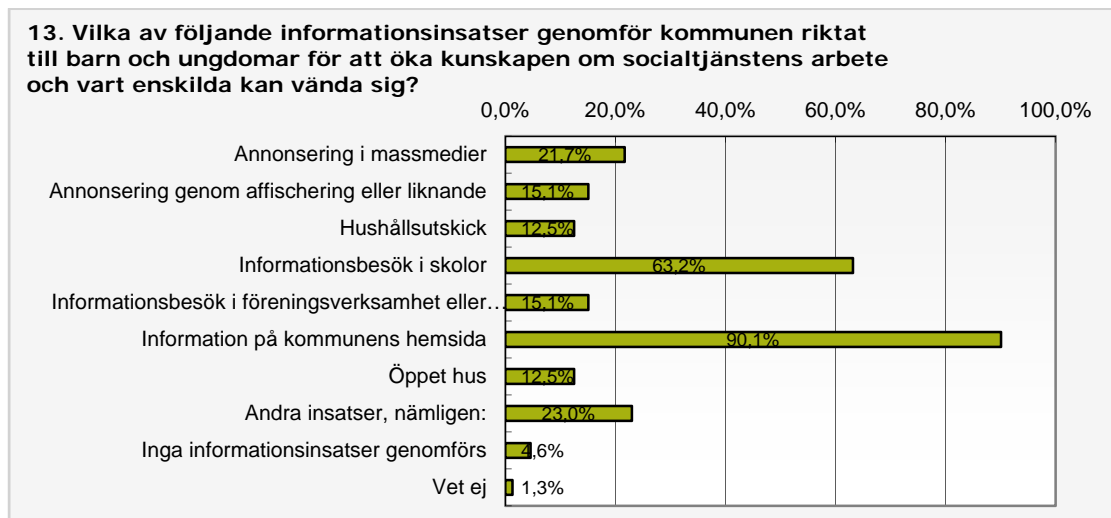
En utmaning för kommunerna är således att dels säkerställa att utvärderingar alltid sker, dels säkerställa att barnens röster kommer till tals i utredningarna.



	Procent	Antal
Alltid	30,5%	47
I de flesta fall	40,9%	63
Sällan	14,3%	22
Aldrig	1,3%	2
Vet ej	13%	20
	Svarande	154

3.13 Kommunerna flitiga på informationsarbete

På frågan om vilka informationsinsatser kommunerna genomför riktade till barn och unga för att öka kunskapen om socialtjänstens arbete och vart enskilda kan vända sig är det ytterst få, endast sju kommuner, som uppger att inga insatser genomförs alls. De flesta kommunerna genomför insatser och den vanligaste insatsen, utöver det som kan betraktas som en lägstanivå i form av att ha information på kommunens hemsida, är informationsbesök i skolor. Strax över var femte kommuner uppger att de annonserar i medier. Cirka 15 procent av kommunerna annonserar genom affischering och lika många genomför informationsbesök i föreningsliv eller arbetsliv. Bland dem som uppgett andra insatser beskrivs fältverksamhet och sociala medier som viktiga informationskanaler.



	Procent	Antal
Annonsering i massmedier	21,7%	33
Annonsering genom affischering eller liknande	15,1%	23
Hushållsutskick	12,5%	19
Informationsbesök i skolor	63,2%	96
Informationsbesök i föreningsverksamhet eller arbetsliv	15,1%	23
Information på kommunens hemsida	90,1%	137
Öppet hus	12,5%	19
Andra insatser, nämligen:	23%	35
Inga informationsinsatser genomförs	4,6%	7
Vet ej	1,3%	2
Svarande		152

4. Fem förslag till åtgärder

Ytterst är det förtroendevalda politiker, främst i landets kommuner, som avgör hur socialtjänsternas arbete i relation till utsatta barn kan utvecklas i landets socialförvaltningar. Utifrån Humana Individ och Familjs erfarenheter och utifrån de resultat som framkommit i denna undersökning har nedanstående förslagslista arbetats fram som ett stöd till kommunerna. En del av förslagen är sådant som diskuteras under många år i olika socialpolitiska sammanhang, men likväl visar vår undersökning att det i flera fall finns fortsatt anledning att identifiera och genomföra åtgärder. En del av förslagen är mindre diskuterade tidigare men kan förtjäna att uppmärksammas när kommunerna utvecklas sin verksamhet.

- **Satsa på kompetensutveckling.** Landets socionomutbildningar har en viktig uppgift i att förse nya socialsekreterare med den kompetens som behövs. Men även under yrkeslivet måste socialsekreterare erbjudas möjlighet att uppdatera och utveckla sina kunskaper. Vi har till exempel studerat förekomsten av kompetensutveckling i hedersrelaterad problematik och där kan kommunerna satsa mer. Detta är dessutom en problematik som inte var lika känd eller förekommande när många av de som är socialsekreterare idag utbildade sig.
- **Satsa på minskad personalomsättning.** Denna studie och våra erfarenheter pekar på att en hög personalomsättning kan ha samband med andra brister i verksamheten. Genom en aktiv personalpolitik som siktar på att minska personalomsättningen kan exempelvis möjligheterna till långsiktighet och nära kontakt med barn och unga öka.
- **Ökad samverkan för kortare utredningstider.** Det är oroväckande många kommuner som uppger att utredningar för barn ofta tar längre än lagstadgade fyra månader att genomföra. En betydande faktor verkar vara bristande samverkan med andra samhällsinstanser. Ytterst är det kommunens ansvar att initiera ett arbete för att säkerställa att kommunen kan genomföra utredningar på utsatt tid. Om kommunerna fortsätter att misslyckas med detta kan ytterligare nationella initiativ behövas.
- **Ökad samverkan för att upptäcka barn med behov av stöd.** När vårdnadshavare utreds enligt lag om psykiatrisk tvångsvård kommer det inte alltid till kommunens kännedom. Det kan med andra ord ta tid innan kommunen upptäcker att det finns barn som har föräldrar som kan behöva stöd från kommunen för att tillgodose barnens bästa. Ökad samverkan mellan landsting och kommuner i just LPT-relaterade fall behövs.
- **Genomför alltid utvärderingar, och låt barnen komma till tals.** Samtliga kommuner bör ha som rutin att alltid utvärdera insatser för barn och unga, och att då alltid låta barn och ungas åsikter komma till tals och dokumenteras. Idag brister många kommuner i utvärderingsarbetet och det är även möjligt att privata utförare av insatser kan bli bättre på att hjälpa kommuner att utvärdera insatser.